

29/44

2020 -12- 3 1

2020 -12-31

WIR

PROKURATURA REJONOWA
65-100 Nowy Dwór Mazowiecki
ul. Pałecowskiego 3
14-022 REJONOWY SĄD (2) 143 10027

Wydziału Inwestycji i Rozwoju
mgr inż. Grażyna Wozniak

Nowy Dwór Mazowiecki, dnia 29.12.2020 r.

URZĄD MIEJSKI ZAKROCZYMIU
WPS 5510
2020 -12- 3 0
L.dz. MB30 podpis: CWC

PR 2 Ds. 1038.2020

**POSTANOWIENIE
o umorzeniu śledztwa**

Anna Traczyńska - prokurator Prokuratury Rejonowej w Nowym Dworze Mazowieckim,
w sprawie PR 2 Ds. 1038.2020 o czyn z art. 182 § 1 kk
- na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 kpk

postanowiła:

umorzyć śledztwo w sprawie:

mającego miejsce w okresie bliżej nieustalonym, od dnia 20.01.2014r do dnia 22.02.2018r w Zakroczymiu, zanieczyszczenia powietrza i powierzchni ziemi substancją w takiej ilości i w takiej postaci, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka i spowodować istotne obniżenie jakości powietrza i powierzchni ziemi, a także zanieczyszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, poprzez prowadzenie składowiska odpadów przy ul. Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej nr 19 w Zakroczymiu, tj. o czyn z art. 182 § 1 kk, na podst. art. 17 § 1 pkt. 2 kpk wobec braku znamion czynu zabronionego

UZASADNIENIE

Prokuratura Rejonowa w Nowym Dworze Mazowieckim nadzorowała śledztwo PR 2 Ds. 1038.2020 w sprawie o czyn z art. 182 § 1 kk.

Postępowanie zostało zainicjowane zawiadomieniem burmistrza gminy Zakroczym z dnia 26.02.2018 r., który poinformował, że prowadzący przedmiotowe składowisko odpadów mógł dopuścić się przestępstwa stypizowanego w art. 182 § 1 kk.

W sprawie przeprowadzono postępowanie wyjaśniające, w toku którego ustalono, że przedmiotowe składowisko jest położone w odległości 1,2 km na północ od krawędzi doliny Wisły, 460 m na południowy zachód od granicy lotniska Warszawa Modlin (odległość od drogi startowej 660m) oraz 150 m od drogi ekspresowej S7 Warszawa-Gdańsk. Najbliższe budynki mieszkalne są w odległości 520 m na południowo – południowy wschód narożnika składowiska. Zarys granic składowiska jest nieregularny. Po stronie zachodniej składowisko sąsiaduje z fortem Modlin 1 i kompleksem zabudowy gospodarczej, rozciągniętym na odległość do ok 500 m, bokiem południowo – wschodnim przylega do drogi krajowej nr 62 (ulica Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej 19).

Składowisko powstało w latach 70 XX wieku (brak dokładnej daty), w wyrobisku piaskowym o powierzchni ok 2,16 ha, stając się gminnym wysypiskiem śmieci.

W 1995 roku została uformowana (zbudowana) kwatery zachodnia o powierzchni 1,5 ha, wyposażona w izolację denną (sztuczna bariera geologiczna), system zbierania wód deszczowych i odcieku, odprowadzanych do zbiornika odcieku o pojemności 600m3 oraz w odgazowanie (3 studnie połączone do instalacji przetwarzającej gaz w energię elektryczną). W 2001 roku składowisko otrzymało od Marszałka Województwa Mazowieckiego pozwolenie zintegrowane, jako składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. W 2007 roku istnienie składowiska zostało usankcjonowane w Miejscowym Planie Zagospodarowania

Przestrzennego Gminy Zakroczym. Od 2010 roku odpady komunalne były składowane w kwaterze wschodniej. Kwatera zachodnia została zamknięta z dniem 31 grudnia 2011 roku, na podstawie decyzji nr 517/11/PŚ.O z dnia 17 października 2011 roku Marszałka Województwa Mazowieckiego. Znamienne, że według decyzji „objętość wód odciekowych określana jest na podstawie ilości transportów odcieków do oczyszczalni oraz informacji o ilości rozdeszczowanych odcieków.

Do 20 stycznia 2014 roku właścicielem składowiska była Gmina Zakroczym. Od tego dnia użytkownikiem (zarządzającym składowiskiem) jest firma PG INWEST Sp z o.o. z Kobyłki, na podstawie umowy dzierżawy składowiska zawartej na 47 lat. PG INWEST Sp. Z o.o. uzyskała od dnia 1 kwietnia 2014 roku decyzję nr 129/2014 Starosty Nowodworskiego o przeniesieniu pozwolenia na budowę składowiska, wydanego dnia 26.02 tego roku (decyzja nr 92/2014). Dnia 15 września 2015 r. PG INWEST Sp z.o. uzyskała od Marszałka Województwa mazowieckiego pozwolenie zintegrowane zn. PŚ-V.7222.9.2014.KS (decyzja nr 266/15/PŚ.Z.). Dnia 18.01.2017 r. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego zatwierdził „Nową instrukcję prowadzenia składowiska odpadów zlokalizowanego w miejscowości Zakroczym (kwatery wschodnia i południowa)”. Dnia 10.07.2018 r. Sejmik Województwa Mazowieckiego zaliczył składowisko odpadów w m. Zakroczym, gm. Zakroczym do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (tzw. RIPOK-i) – uchwała nr 115/18 z dnia 10.07.2018 r.

Na składowisku czynne są dwie kwatery: wschodnia o powierzchni 0,70 ha i południowa o pow. 2,02 ha. Kwatera zachodnia jest zrehabilitowana. Składowisko należy do rodzaju „instalacja odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne”. Odpady deponowane w kwaterze południowej są w przeważającej części pochodzenia nieorganicznego, ze znacznym udziałem substancji chemicznych.

W toku postępowania przesłuchano szereg świadków, w tym burmistrza gminy Zakroczym - Artura Ciecierskiego, Macieja Dubiel – dyrektora ZGK w Zakroczymiu, Andrzeja Pisarskiego – pracownika ZGK Zakroczym, oczyszczalnia ścieków, Grażynę Woźnicką - naczelnika wydziału inwestycji i rozwoju UM Zakroczym, Martę Kretkiewicz – inspektora ochrony środowiska UM Zakroczym, Beatę Olszewską – radną Gminy Zakroczym, Zbigniewa Zadrożnego – pracownika oczyszczalni ścieków ZGK Zakroczym, Ireneusza Tkaczyk – byłego pracownika składowiska odpadów, Romana Ciecierskiego, który pracował dorywczo na składowisku jako operator koparki, a także Katarzynę Świątek i Edytę Salamonowicz, które mieszkają niedaleko składowiska odpadów – osoby te wskazywały na fakt, że na składowisku składowane są praktycznie odpady wszelkiego rodzaju oraz podnosiły, że wysypisko wydziela bardzo dużo odorów.

W sprawie przesłuchano ponadto byłego burmistrza gminy Zakroczym – Henryka Ruszczyka, który wskazał, że w/w urząd piastował do grudnia 2014 roku i za jego kadencji nigdy nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu składowiska odpadów przy ul. Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej nr 19 w Zakroczymiu. Henryk Ruszczyk podkreślił, że składowisko funkcjonuje od około 38 lat. Składowisko podlegało kontrolom różnych podmiotów, w tym próbki wód podziemnych były przesyłane do badań niezależnych laboratoriów, badania te nie wykazały żadnych nieprawidłowości.

W sprawie przesłuchano również w charakterze świadka, z pouczeniem o treści art. 183 kpk – prezesa spółki PG Invest Sp z o.o. z siedzibą w Kobyłce – Piotra Gołęgowskiego, który prowadzi na zasadzie dzierżawy składowisko odpadów przy ul. Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej nr 19 w Zakroczymiu.

Piotr Gołęgowski podkreślił, że nie ma mowy o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu wydzierżawionego przez niego składowiska odpadów, co potwierdziły liczne

kontrole, w tym Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Urzędu Marszałkowskiego, odnośnie pozwolenia wodno – prawnego oraz liczne kontrole Państwowej Straży Pożarnej, w tym Specjalistycznej jednostki Ratownictwa Chemicznego RG6 z Warszawy.

W sprawie zgromadzono też szczegółową dokumentację, dotyczącą funkcjonowania składowiska odpadów przy ul. Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej nr 19 w Zakroczymiu.

Zarówno zeznania świadków, jak i zgromadzona dokumentacja, dotycząca funkcjonowania składowiska odpadów przy ul. Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej nr 19 w Zakroczymiu, w postaci m.in. dokumentacji udostępnionej przez zarządzającego składowiskiem (pozwolenie zintegrowane, wyniki badań laboratoryjnych itd.) były podstawą do sporządzenia opinii przez biegłego z zakresu ochrony środowiska z Biura Ekspertyz Sądowych w Lublinie – Jerzego Rachwald.

Biegły w opinii z dnia 19.12.2018 roku wskazał m.in., że dalsze składowanie odpadów na składowisku w Zakroczymiu, z uwagi na rozmiar instalacji oraz nieodpowiednie jej umiejscowienie i nieprzystosowanie do pełnionej funkcji, może spowodować skażenie wód podziemnych, obniżenie plonowania i jakości okolicznych pól, rozprzestrzenienie się skażeń mikrobiologicznych przez żerujących padlinożerców, gryzonie i ptaki, ponadto będzie nadal realnym zagrożeniem dla lotniska, z uwagi na obecność na składowisku odpadów atrakcyjnych żerowo dla ptaków oraz będzie wpływać negatywnie na zdrowie mieszkańców okolic Zakroczymia i osiedla Prochownia. Biegły podkreślił jednocześnie, że **składowisko odpadów już z samej natury jest miejscem skażonym mikrobiologicznie i chemicznie, jest bombą ekologiczną**, która w przypadku awarii, np. pożaru, rozszczenia kwater, czy ujęcia odcieku narazi na skażenie wody podziemne, powietrze, glebę, rośliny, zwierzęta, mieszkańców i lotnisko. Biegły podał, że wykonanie zaprojektowanych przez niego zaleceń, wskazanych w opinii, przyniosłoby opanowanie zagrożenia i niekontrolowanymi emisjami, ryzykiem awarii oraz wypadkiem lotniczym, ponadto poprawiłoby samopoczucie mieszkańców i podniosłoby atrakcyjność okolicy, przez zlikwidowanie odorów i zakrycie składowiska zielenią.

Po uzyskaniu w/w opinii biegłego przesłuchano w charakterze świadka Jerzego Rachwald, który podtrzymał wnioski pisemnej opinii i wskazał jednocześnie, że **nie przeprowadzał żadnych badań empirycznych składu odpadów. Biegły podkreślił, że tylko opinia empiryczna mogłaby wykazać wpływ kumulacji substancji odorowych w odcieku na stan powietrza atmosferycznego i jego negatywnego wpływu na zanieczyszczenie powietrza, ziemi i wód oraz zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi.**

Podobne wnioski wysnuł Rafał Lewicki – który we wrześniu 2018 roku sporządził audyt składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Zakroczymiu, na zlecenie Gminy Zakroczym.

Rafał Lewicki podał, że sporządzając audyt oparł się na dokumentacji udostępnionej przez dzierżawcę, jak i Urząd Gminy Zakroczym, a także w oparciu o badania przeprowadzone na składowisku, podczas wizji lokalnych. Rafał Lewicki wskazał, że badania wykonywał przy pomocy kamery termowizyjnej, zaś punkty wykryte przy pomocy kamery termowizyjnej zostały przebadane przy pomocy sondy penetracyjnej i analizatora gazu oraz sondy temperaturowej. Celem badań było wykrycie punktów emisji gazu ze składowiska, w aspekcie uciążliwości odorowej. Rafał Lewicki przyznał też, że niezależnie od wniosków wskazanych w audycie, przeprowadzone przez niego badania powinny być zweryfikowane przez kompetentne podmioty, posiadające odpowiednie certyfikaty i akredytacje, pod kątem źródeł

gazu (stężenie związków odorowych) i badanie olfaktometryczne, przeprowadzone poza terenem składowiska.

W kontekście powyższego w sprawie zwrócono się do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Centralnego Laboratorium Badawczego Oddział w Warszawie, celem ustalenia, czy w kompetencji w/w placówki byłoby przeprowadzenie ewentualnych badań empirycznych przedmiotowego składowiska odpadów.

W dniu 28.11.2019 r. kierownik Centralnego Laboratorium Badawczego Oddział w Warszawie – Mirosława Zbroś poinformowała tutejszą Prokuraturę, że Centralne Laboratorium Badawcze Oddział w Warszawie prowadzi działalność laboratoryjną, polegającą na wykonywaniu badań, w tym pobieraniu próbek, wykonywaniu pomiarów i analiz, tylko na potrzeby państwowego monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych, prowadzonych przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska. Mirosława Zbroś podkreśliła, że badania olfaktometryczne i modelowanie rozprzestrzeniania się substancji złośliwych są wykonywane w laboratoriach komercyjnych, jednakże **uzyskane wyniki pomiarów do celów kontrolnych, z uwagi na brak regulacji prawnych, będą całkowicie nieprzydatne**. Mirosława Zbroś wskazała też, że Laboratorium nie posiada biegłego hydrologa.

Podobne stanowisko do powyższego wyraziła Izabela Sówka – biegła z Zakładu Inżynierii i Ochrony Atmosfery Politechniki Wrocławskiej, która w piśmie z dnia 23.05.2019 roku wskazała, że nawet gdyby w niniejszej sprawie przeprowadzono badania olfaktometryczne w w/w placówce, to wyniki analiz i obliczeń nie pozwolą bezpośrednio określić, czy zanieczyszczenie powietrza może zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka, a biegli mogliby jedynie odnieść się do standardów zaproponowanych w Projekcie ustawy o przeciwdziałaniu uciążliwości zapachowej z dnia 27.02.2009 r. (Załącznik 1, 3C oraz 4 w/w ustawy). Biegła Izabela Sówka podkreśliła, że **w Polsce brak jest standardów imisyjnych w zakresie odorów**.

Również z pisma Instytutu Technologiczno – Przyrodniczego wynika, że mogliby oni samodzielnie wykonać jedynie oznaczenie stężenia zapachowego (tzw. odorów) metodą olfaktometrii dynamicznej wg PN-EN 13725:2007 w próbkach powietrza technologicznego w instalacji, powietrza swobodnego pobranego w miejscach przetwarzania, składowania odpadów oraz w punktach terenowych poza Zakładem, po wstępnym określeniu składu i natężenia gazów w powietrzu. Podkreślenia zaś wymaga w tym miejscu, że **metoda olfaktometrii dynamicznej nie pozwoli bezpośrednio określić, czy zanieczyszczenie powietrza może zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka**.

W sprawie uzyskano również szczegółową dokumentację, dot. działalności przedmiotowego składowiska odpadów z Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Delegatura w Ciechanowie, w tym szereg **raportów z badań, przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium**, odnośnie badań jakości odcieków, w ramach monitoringu składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, zlokalizowanego w miejscowości Zakroczym, za lata 2014 – 2020. Raporty nie wykazały nieprawidłowości, w działalności Składowiska. Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Delegatura w Ciechanowie podkreślił w raportach, że podsumowując, składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, zlokalizowanego w miejscowości Zakroczym, **nie jest źródłem mogącym powodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego, poprzez wykorzystywanie substancji niebezpiecznych**. Nadto w/w Inspektorat zaakcentował, że również przeprowadzone badania gleby i ziemi, przeprowadzone w 2015 roku i 2020 roku

nie wykazały zanieczyszczenia gruntów, zarówno na terenie Składowiska, jak również w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Uwzględniając wszystko powyższe wskazać należy, że zgodnie z utrwaloną doktryną i orzecznictwem przepis art. 182 określa najczęściej występujące przestępstwo przeciwko środowisku, polegające na zanieczyszczeniu wody, powietrza lub ziemi szkodliwymi substancjami lub promieniowaniem jonizującym. Warunkiem penalizacji jest, aby ilość szkodliwych substancji lub promieniowania jonizującego była na tyle znaczna, iż spowodowane przez nie zanieczyszczenie mogło zagrozić życiu lub zdrowiu wielu osób albo spowodować zniszczenia w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach.

Do znamion omawianego przestępstwa nie należy spowodowanie skutków w zakresie życia lub zdrowia ludzi albo zniszczeń w świecie roślinnym lub zwierzęcym. Jest to więc przestępstwo formalne z narażenia wymienionych dóbr na niebezpieczeństwo, które nawet nie musi wystąpić w formie bezpośredniego zagrożenia, ale wystarczy, że wystąpi ono potencjalnie. Przesądza o tym ilość wprowadzonych do wody lub ziemi albo wyemitowanych w powietrze zanieczyszczeń, która "mogła" być przyczyną szkód (np. śnięcia ryb w jeziorze) bez konieczności ustalania w tym zakresie związku przyczynowego (por. W. Radecki, *Przestępstwa...*, s. 108).

Uwzględniając wszystko powyższe, uznać należy, że prowadzący składowisko odpadów przy ul. Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej nr 19 w Zakroczymiu nie naruszył swoim zachowaniem normy artykułu 182 § 1 kk – składowisko prowadzone jest zgodnie z obowiązującymi normami prawnymi i nie oddziałuje negatywnie na środowisko w sposób przekraczający dopuszczalne normy.

Z uwagi na wszystko powyższe, postanowiono jak we wstępie.

PROKURATOR
Anna Traczyńska

Pouczenie:

1. Na powyższe postanowienie przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy (art. 306 § 1a k.p.k., art. 325a k.p.k. oraz art. 465 § 2 k.p.k.):
 - stronom procesowym,
 - instytucji państwowej lub samorządowej, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie,
 - osobie, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie określonym w art. 228-231, art. 233, art. 235, art. 236, art. 245, art. 270-277, art. 278-294 lub w art. 296-306 Kodeksu karnego, jeżeli postępowanie karne wszczęto w wyniku jej zawiadomienia, a wskutek tego przestępstwa doszło do naruszenia jej praw.Sąd może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie lub uchylić je i przekazać sprawę prokuratorowi celem wyjaśnienia wskazanych okoliczności bądź przeprowadzenia wskazanych czynności (art. 330 § 1 k.p.k.). Jeżeli prokurator nadal nie znajdzie podstaw do wniesienia aktu oskarżenia wyda ponownie postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa lub o jego umorzeniu. Postanowienie to podlega zaskarżeniu tylko do prokuratora nadrzędnego. W razie utrzymania w mocy zaskarżonego postanowienia pokrzywdzony, który dwukrotnie

wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 i 1a (tj. prawo do złożenia zażalenia, które zostało uwzględnione przez sąd) może w takim przypadku wnieść akt oskarżenia do sądu w terminie miesiąca od daty doręczenia mu zawiadomienia o postanowieniu prokuratora nadrzędnego o utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia (art. 330 § 2 k.p.k., art. 55 § 1 k.p.k.). Akt oskarżenia winien spełniać wymogi określone w art. 55 § 1 i 2 k.p.k. O wniesieniu aktu oskarżenia zawiadamia się innych pokrzywdzonych znanych sądowi (art. 55 § 2a k.p.k.). Inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do postępowania (art. 55 § 3 k.p.k.).

2. Uprawnionym do złożenia zażalenia, o którym mowa w art. 306 § 1a k.p.k., przysługuje prawo przejrzenia akt sprawy (art. 306 § 1b k.p.k.).

3. Na postanowienie co do dowodów rzeczowych zażalenie przysługuje stronom oraz osobie, od której odebrano przedmioty lub która zgłosiła do nich roszczenie (art. 323 § 2 k.p.k.).

4. W sprawach z oskarżenia prywatnego zażalenie na postanowienie prokuratora o umorzeniu postępowania przygotowawczego rozpoznaje prokurator nadrzędny, jeżeli postanowienie zapadło z uwagi na brak interesu społecznego w ściganiu z urzędu sprawcy (art. 465 § 2a k.p.k.).

5. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie. Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 § 1 i 2, art. 460 k.p.k.).

Zarządzenie:

Stosownie do art. 100 § 2, 305 § 4 i 325a § 2 kpk doręczyć odpis postanowienia:

- pokrzywdzonemu – k. 1

PROKURATOR
Anna Traczyńska